

Zatwierdzam

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO**

Obiektu
*ZESPOŁU SZKÓŁ
SŁAWKÓW ul. GEN. W. SIKORSKIEGO 4*

Opracował:
Inspektor ds. ochrony ppoż.
mgr Paweł Jakubowski

Spis treści

WSTĘP.....	3
POSTANOWIENIA I CEL OPRACOWANIA INSTRUKCJI	4
DEFINICJE I POJĘCIA.....	7
1. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO-TECHNICZNA OBIEKTU.....	11
1.1. Lokalizacja.....	11
2. Konstrukcja obiektu	11
2.1. Odległość od obiektów sąsiadujących	14
2.2. Parametry pożarowe występujących substancji palnych	14
2.3. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego.....	14
2.4. Kategoria zagrożenia ludzi , przewidywana liczba osób w pomieszczeniach	15
2.5. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.....	15
2.7. Klasa odporności pożarowej	15
2.8. Warunki ewakuacji	16
2.9. Sposoby zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych.....	17
2.9.1. Instalacja elektryczna	17
2.9.2. Instalacja odgromowa.....	18
2.9.3. Instalacja CO	19
2.9.4. Główny zawór gazu znajduje na północnej zewnętrznej ścianie od strony biblioteki.	19
2.10. Wyposażenie w gaśnice i wewnętrzna przeciwpożarowa sieć hydrantowa.....	19
2.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	22
2.12. Drogi pożarowe.....	23
3. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU W OBIEKCIE	23
4. ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA.....	25
5. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH	27
5.1. Alarmowanie i wprowadzanie do działań Państwowej Straży Pożarnej.....	27
5.2. Przeprowadzenie ewakuacji ludzi ze strefy zagrożenia	27
5.3. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji	28
5.4. Usunięcie źródła zagrożenia	29
5.5. Zabezpieczenie miejsca działań przed ponownym wystąpieniem zagrożenia	29
5.6. Kierowanie działaniami ratowniczo-gaśniczymi	30
6. SZCZEGÓŁOWE ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA ZAGROŻENIA.....	30
6.1. Dyrektor/Zastępca.....	30
6.2. Pracownicy.....	31
7. INSTRUKCJA ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.....	31
7.1. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	32
7.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	32
7.3. Obowiązki osób związanych z prowadzeniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym .	34
8. SPOSÓB ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.....	36
9. ZAŁĄCZNIKI.....	38
Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego	38
Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	40
Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	41

WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa – jest elementem systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, a w tym zakresie pewnym systemem działalności ujętym w określone ramy prawne rangi ustawy. Ochrona przeciwpożarowa jest systemem przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia ludzkiego przed skutkami pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń, takich jak katastrofy: chemiczne, ekologiczne i techniczne.

Do podstawowych form zabezpieczenia przeciwpożarowego miejsca pracy, do którego należy teren, obiekt lub budynek należy zaliczyć:

- **Ochronę bierną** – polegającą na odpowiednim kształtowaniu zagospodarowania przestrzeni, infrastruktury i konstrukcji obiektów i budynków, wyposażeniu ich w niezbędny sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe oraz utrzymaniu reżimów przebiegów procesów technologicznych i eksploatacyjnych w taki sposób, aby prawdopodobieństwo powstania i efektów rozprzestrzeniania się pożaru były jak najmniejsze.
- **Ochronę czynną** – polegającą na praktycznym wykorzystaniu w działaniu ratowniczym (w walce z pożarami) umiejętności posługiwania się urządzeniami i sprzętem przeciwpożarowym oraz ratowniczym wobec zagrożeń zaistniałych w chronionym obiekcie.

Niniejsze opracowanie stanowi zbiór podstawowych informacji o ochronie przeciwpożarowej jako aspekcie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zawiera informacje o najczęściej występujących źródłach zagrożenia pożarowego, sposobach postępowania w czasie ich wystąpienia oraz danych o uregulowaniach prawnych dotyczących obowiązków i odpowiedzialności za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego w sferze stosunków pracy.

Szczegółowe zadania i obowiązki dotyczące funkcjonowania systemu ochrony przeciwpożarowej zawarte są w innych aktach prawnych w postaci: Ustaw, Rozporządzeń, Zarządzeń, wytycznych, Polskich Norm, Instrukcji, innych dokumentów wydawanych przez poszczególne podmioty zobowiązane do konkretnych działań na rzecz systemu ochrony przeciwpożarowej.

POSTANOWIENIA I CEL OPRACOWANIA INSTRUKCJI

Obowiązująca aktualnie Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 620 tekst jed.), jest aktem prawnym regulującym zagadnienia organizacji systemu ochrony przeciwpożarowej w naszym kraju.

Ustawa w art. 4, określając podstawowe obowiązki mówi, że:

„właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową jest obowiązany:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.
3. Zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa powyżej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem."

Przepis ten jest realizowany na podstawie zapisów zawartych między innymi w:

- Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 z póź. zm.),
- Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719),
- Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr poz. 2117.),

- Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030),
- Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 poz. 1422),
- Wytycznych producentów sprzętu,
- Polskich Normach.

Bezpośrednim przepisem nakładającym na właściciela obowiązek opracowania instrukcji są zapisy zawarte w § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia

7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Zgodnie z zapisami tegoż rozporządzenia instrukcja bezpieczeństwa powinna zawierać:

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
4. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
5. Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
8. Plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i

- w poszczególnych pomieszczeniach,
- f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojeżdż do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
9. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Wszyscy pracownicy i stali użytkownicy obiektu bez względu na zajmowane stanowisko i rodzaj wykonywanej pracy zobowiązani są do zapoznania się z treścią Instrukcji i przestrzegania zawartych w niej ustaleń.

Niezależnie od powyższego, postanowienia Instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm (osób prawnych i fizycznych) prowadzących ewentualną działalność lub czasowo przebywających na terenie budynku. Obowiązek zapoznania tych osób z treścią instrukcji należy do Właściciela lub/i Zarządcy obiektu.

Pracownicy potwierdzą zapoznanie się z Instrukcją na odpowiednim formularzu, wzór stanowi **załącznik Nr 1**, za równorzędne uznaje się również inne oświadczenie obowiązujące w obiegu dokumentów pracodawcy.

Uwaga!

1. Opracowanie niniejsze może być zasadniczym dokumentem, na bazie którego zatrudnieni pracownicy zostaną zapoznani z zagrożeniami mogącymi wystąpić w obiekcie oraz zasadami postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.
2. Instrukcję należy aktualizować w okresach nie dłuższych niż co 24 miesiące, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

DEFINICJE I POJĘCIA

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Bezpieczeństwo pożarowe – stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych, środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem. Inaczej mówiąc, nie wystąpi zagrożenie pożarowe, jeśli spełnione będą wszystkie wymogi systemu ochrony przeciwpożarowej.

Zagrożenie pożarowe – to zespół czynników zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożaru, a przez to bezpieczeństwo życia ludzi i zwierząt lub mienia.

Pożar – jest to niekontrolowany proces spalania w miejscu do tego nie przeznaczonym; samorzutne i niekontrolowane spalanie i rozprzestrzenianie się ognia powodujące straty.

Gęstość obciążenia ogniowego - mierzona jest ilością drewna w kg o średnim cieple spalania 4400 kcal/kg (18,4 MJ/kg) przypadającą na 1 m² powierzchni rzutu poziomego pomieszczenia (strefy pożarowej), odpowiadającą ciepłu spalania wywiązującemu się przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu. Zasady obliczania obciążenia ogniowego zawiera Polska Norma PN-B-02852:2001 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczenie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczenie względnego czasu trwania pożaru.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu – jest to urządzenie przeciwpożarowe odcinające dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Strefa pożarowa – budynek lub jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o odpowiedniej szerokości.

Sprzęt i urządzenia ratownicze – to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia związane na stałe z budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem, uruchamiane i wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.

Urządzenia przeciwpożarowe – urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

Urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych – to urządzenia montowane w górnej części klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych – to techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje, a także rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Warunki ewakuacji – to możliwości przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Ewakuacja – uporządkowany ruch osób do miejsca bezpiecznego w razie pożaru lub innego niebezpieczeństwa.

Ewakuacja stopniowa – system ewakuacji, w którym ludzie z różnych części obiektu są ewakuowani według określonej kolejności. Części budynku narażone na większe ryzyko są przewidziane do opuszczenia w pierwszej kolejności.

Instalacja sygnalizacyjno-alarmowa – to instalacja automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.

Bezpieczeństwo pożarowe – to stan eliminujący zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegających przed pożarem.

Pomieszczenie użytkowe – to pomieszczenie spełniające funkcje zgodnie z przeznaczeniem budynku i nie będące pomieszczeniem technicznym lub gospodarczym.

Pomieszczenie techniczne budynku – to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do obsługi budynku.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, z uwagi na ich przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:

- mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane jako **ZL**,
- produkcyjne i magazynowe, określane jako **PM**,
- inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane jako **IN**.

Budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, **określane jako ZL**, zalicza się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- **ZL I** - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- **ZL II** - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- **ZL III** - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **ZL IV** - mieszkalne,
- **ZL V** - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak hotele, pensjonaty.

Pomieszczenie zagrożone wybuchem to pomieszczenie, w którym może wytworzyć się mieszanina wybuchowa, powstała z wydzielającej się takiej ilości palnych gazów, par, mgieł lub pyłów, której wybuch mógłby spowodować przyrost ciśnienia w tym pomieszczeniu przekraczający 5 kPa. Strefy zagrożenia wybuchem wyznaczone w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zaklasyfikowane przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, klasyfikuje się odpowiednio, z uwzględnieniem wymagań określonych w § 33 ust. 4, jako:

1. strefę **Z 0** (strefa, w której mieszanina wybuchowa gazów, par lub mgieł występuje stale lub długotrwale w normalnych warunkach pracy) - **strefa 0**;
2. strefę **Z 1** (strefa, w której mieszanina wybuchowa gazów, par lub mgieł może występować w normalnych warunkach pracy) - **strefa 1**;
3. strefę **Z 2** (strefa, w której istnieje niewielkie prawdopodobieństwo wystąpienia mieszaniny wybuchowej gazów, par lub mgieł, przy czym mieszanina wybuchowa może występować jedynie krótkotrwale) - **strefa 2**;
4. strefę **Z 10** (strefa, w której mieszanina wybuchowa pyłów występuje często lub długotrwale w normalnych warunkach pracy) - **strefa 20**;

5. strefę **Z 11** (strefa, w której zalegające pyły mogą krótkotrwale stworzyć mieszaninę wybuchową w skutek przypadkowego zawirowania powietrza) - **strefa 21** lub **strefa 22** (w zależności od prawdopodobieństwa wystąpienia atmosfery wybuchowej).

1. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO-TECHNICZNA OBIEKTU

1.1. Lokalizacja

Budynek zlokalizowany jest przy ulicy Gen. W. Sikorskiego 4, 41-260, Sławków, województwo Śląskie, gmina Sławków. Obiekt pełni funkcję Zespołu Szkół gimnazjum i liceum.

2. Konstrukcja obiektu

Budynek jest obiektem składającym się z 7 pawilonów A,B,C,D,E,F i Ł

Pawilon A- Dydaktyczny

Pawilon B- Dydaktyczny

Pawilon C- Administracyjno- socjalny

Pawilon D- Biblioteka Miejska

Pawilon E- Mała sala gimnastyczna

Pawilon F- Duża sala gimnastyczna

Pawilon Ł- Łącznik

W chwili obecnej oddane do użytku są pawilony A,C, E i F .Budynek przeznaczony jest docelowo dla ok. 700 uczniów. Opis poszczególnych pawilonów znajduje się w dalszej części instrukcji.

PAWILON DYDAKTYCZNY „A”

Pawilon „A” jest budynkiem trzykondygnacyjnym. Budynek posiada jedną klatkę schodową łączącą kondygnacje naziemne. Budynek usytuowany jest pomiędzy pawilonami „C” i „E”, nie posiada samodzielnego wejścia tylko pośrednie, usytuowane w sąsiadujących segmentach. Klatka schodowa służy jako droga ewakuacyjna pionowa. Budynek ma połączenie komunikacyjne z pawilonem „E”. Z pawilonem „C” budynek posiada połączenia komunikacyjne na parterze i I piętrze.

Konstrukcja budynku- żelbet prefabrykowany.

Budynek posiada stropodach wentylowany kryty papą.

Powierzchnia użytkowa –ok.1064 m²

Kubatura –ok.4670 m³

W budynku znajdują się:

- a) na poziomie parteru - 3 sale lekcyjne w tym 2 sale to pomieszczenia dydaktyczne szkoły podstawowej w których przebywa około 60 dzieci , pokój psychologa, pomieszczenie gospodarcze oraz sanitariaty,
- b) na poziomie I-go piętra - 4 sale lekcyjne, pomieszczenie gospodarcze oraz sanitariaty,
- c) na poziomie II-go piętra - 4 sale lekcyjne, pomieszczenie gospodarcze oraz sanitariaty

PAWILON DYDAKTYCZNY „C”

Pawilon „C” jest budynkiem trzykondygnacyjnym. Dwie kondygnacje naziemne i jedna podziemna. W budynku tym mieści główne wejście do budynku szkolnego z głównym holem komunikacyjnym przez który jest przewidziane dojście do pawilonu „D”, oraz pawilonu dydaktycznego „B”. Obecnie połączenie jest tylko z pawilonem „A”

Konstrukcja żelbet słupowo ryglowy ze ścianami murowanymi.

Budynek posiada stropodach wentylowany kryty papą.

UWAGA- brak jest wejścia na poddasze tego budynku.

Powierzchnia użytkowa- ok. 1920 m²

kubatura- ok. 8750 m³

W budynku znajdują się:

- a) na poziomie piwnic - szatnie uczniowskie, Sala Jana Pawła II, magazyn sprzętu szkolnego, magazyn sprzętu turystycznego, pomieszczenia gospodarcze, sanitariaty, **główne przyłącze elektryczne**,
- b) na poziomie parteru - dyżurka woźnego, pracownia fizyki, pokój nauczycielski, kancelaria, gabinet dyrektora, gabinet z-cy dyrektora, sklepik szkolny, sanitariaty,
- c) na poziomie I-go piętra - pracownia biologii, pracownia chemii, biblioteka, wypożyczalnia, czytelnia, gabinet lekarski, rachuba, pomieszczenia gospodarcze, sanitariaty.

PAWILON ”E”

Pawilon „E” jest budynkiem parterowym, podpiwniczonym.

Budynek nie posiada własnej klatki schodowej ani własnego wejścia.

Wyjście z segmentu „E” jest poprzez segment „A”.

Konstrukcja budynku – żelbet prefabrykowany.

Budynek posiada stropodach wentylowany kryty papą.

Powierzchnia użytkowa- ok. 520 m²

Kubatura- ok.1505 m³

W budynku znajdują się:

- a) na poziomie piwnic – kotłownia gazowa o wymiarach: szer. 5,70, dł. 7,20, wys. 2,73 w której zainstalowano dwa piece gazowe DE DIETRICH o mocy 170 kW i 130 kW oraz zbiornik na ciepłą wodę o pojemności 500l. Kotłownia wyposażona jest w wyciąg powietrza, detektor gazu oraz zawory samoodcinające dopływ gazu do pieców w przypadku zaniku energii elektrycznej. W miejscu wyznaczonym i oznakowanym znajduje się gaśnica proszkowa 4kg. W pomieszczeniu zamontowano drzwi przeciwpożarowe atestowane EI-30. Przed wejściem zainstalowano **główny wyłącznik prądu kotłowni.**

Na poziomie piwnic znajdują się również: archiwum miejskie, magazyn OC oraz sanitariaty,

- b) mała sala gimnastyczna, szatnie, sanitariaty, gabinet nauczyciela wychowania fizycznego.

HALA SPORTOWA – SEGMENT „F”

DANE OGÓLNE

Hala sportowa jest budynkiem parterowym częściowo podpiwniczonym. Budynek usytuowany jest przy segmencie „B”. Posiada dwa wyjścia ewakuacyjne. Pierwsze poprzez klatkę schodową służącą jako pionowa droga ewakuacyjna i dalej korytarzem na zewnątrz budynku i drugie od strony pawilonu „B”.

Obiekt posiada połączenie z pawilonem „A”.

Wszystkie elementy konstrukcyjne wykonano z materiałów nie rozprzestrzeniających ognia. Elementy wykończenia wnętrza wykonano z materiałów trudno zapalnych. Konstrukcja dachu stalowa kryta blachą, styropianem samogasnącym oraz papą termozgrzewalną.

Obiekt posiada dwie strefy pożarowe, pierwsza to piwnice, druga to parter budynku. Obiekt wyposażony jest w podręczny sprzęt gaśniczy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r

Drogi i wyjścia ewakuacyjne są oznakowane zgodnie z PN-92/N-01256/02.

Obiekt wyposażony jest w instalacje:

elektryczną, odgromową, gazową, wentylacyjną, ogrzewczą.

Powierzchnia użytkowa -ok. 1580 m²

W obiekcie znajdują się:

- a) na poziomie piwnic o pow. ok. 438 m² - kotłownia gazowa wydzielona od reszty budynku ścianą oddzielenia przeciwpożarowego, piec firmy Viessmann o mocy 73kW. Kotłownia wyposażona w detektory gazu. Przed wejściem do kotłowni usytuowany jest **główny zawór gazu**. Pomieszczenia zaplecza Hali Sportowej,
- b) na poziomie parteru o powierzchni około 1143 m² - hala sportowa z widownią przewidziana jest na 200 osób, pomieszczenia higieniczno sanitarne, magazyny, pomieszczenia socjalne.

Budynek został wyposażony w następujące instalacje:

- centralnego ogrzewania
- wodno-kanalizacyjną
- teletechniczną i elektryczną
- odgromową

2.1. Odległość od obiektów sąsiadujących

Najbliższe obiekty to budynek mieszkalny zlokalizowany w odległości ok. 25 m. oraz budynek Domu Strażaka usytuowany w odległości ok. 60 m.

2.2. Parametry pożarowe występujących substancji palnych

W budynku składowane i przechowywane będą materiały palne stałe. Nie przewiduje się stosowania materiałów niebezpiecznych pożarowo w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

2.3. Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego

Przy obliczaniu gęstości obciążenia ogniowego należy skorzystać z Polskiej Normy PN-B-02852 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.

Gęstość obciążenia ogniowego Q_d w megadżulach na metr kwadratowy należy obliczać według

$$Q_d = \frac{\sum_{i=1}^n (Q_{d,i} \cdot G_i)}{F}$$

w którym:

n - liczba rodzajów materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku.

G_i - masa poszczególnych materiałów, w kilogramach.

F • powierzchnia rzutu poziomego pomieszczenia, strefy pożarowej lub składowiska, w metrach kwadratowych, Q_c r ciepło spalania poszczególnych materiałów, w megadżulach na kilogram

Gęstość obciążenia ogniowego powinna być obliczana przy założeniu, że wszystkie materiały znajdujące się w danym pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku są równomiernie rozmieszczone na powierzchni rzutu pomieszczenia, strefy pożarowej lub składowiska. W przypadku, gdy strefa pożarowa składa się z wielu pomieszczeń gęstość obciążenia ogniowego strefy pożarowej oblicza się według wzoru:

$$Q_d = \frac{\sum_{i=1}^{n_a} (Q_{c,i} \cdot F_i)}{\sum_{i=1}^{n_a} F_i}$$

w którym:

$Q_{c,i}$ - gęstość obciążenia ogniowego poszczególnych pomieszczeń, w megadżulach na metr kwadratowy,

Dla strefy zagrożenia ludzi ZL nie określa się gęstość obciążenia ogniowego.

Dla pomieszczeń techniczno-gospodarczych i magazynowych gęstość obciążenia ogniowego do 500MJ/m².

2.4. Kategoria zagrożenia ludzi , przewidywana liczba osób w pomieszczeniach

W obiekcie pracuje osób personelu oraz dzieci.

**Pawilony A,C,E zaliczone są do kategorii zagrożenia ludzi- ZL III.
Hala sportowa zaliczona jest do kategorii zagrożenia ludzi- ZLI.**

2.5. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

Nie występują pomieszczenia ani przestrzenie zewnętrzne zagrożone wybuchem.

2.6. Podział obiektu na strefy pożarowe

Dopuszczalna strefa pożarowa wynosi 5000 m² dla ZLI 10000 m²

– obiekt mieści się w dopuszczalnej strefie pożarowej – warunek zachowany.

Dodatkowo pożarowo wydzielono:

- Pomieszczenie kotłowni gazowej oddzielone drzwiami EI 30.

2.7. Klasa odporności pożarowej

Zgodnie z § 212 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku, w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 121, z późniejszymi zmianami), biorąc pod uwagę przeznaczenie budynku,

określa się, zgodnie z aktualnie obowiązującymi, w tym zakresie przepisami, klasę odporności pożarowej „C”. Dla hali sportowej zaliczonej do ZLI określono klasę odporności „B”.

Elementy budynku	Klasa odporności ogniowej budynku B	Klasa odporności ogniowej budynku C
Główna konstrukcja nośna	R 120	R 60
Konstrukcja dachu	R 30	R 15
Strop	REI 60	REI 60
Ściana zewnętrzna	EI 60	EI 30
Ściana wewnętrzna	EI 30	EI 15
Przykrycie dachu	E 30	E 15

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku, **E** - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw., **I** - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.

2.8. Warunki ewakuacji

- 1) Każde z pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi posiada bezpośrednie wyjście na korytarz. Przy obecnym układzie komunikacyjnym, drogi, zarówno poziome jak i pionowe, traktować należy jako ewakuacyjne. W przypadku powstania pożaru istnieje realna groźba szybkiego zadymienia budynku
 - a/ Za organizację i przeprowadzenie ewakuacji odpowiada Dyrektor. W przypadku nieobecności Dyrektora obowiązki te przejmuje Zastępca Dyrektora lub inspektor ds. ochrony ppoż.
 - b/ obiekt jest oznakowany znakami w/g PN-92/N-01256/01
 - c/ osoby przebywające w budynku mogą go opuścić kierując się na poziome i pionowe drogi ewakuacyjne zgodnie z oznaczonymi kierunkami oraz planami ewakuacyjnymi umieszczonymi w widocznych miejscach w każdej części budynku.
 - d/ W budynku nie ma środków technicznych do słownego ogłoszenia alarmu o niebezpieczeństwie. W przypadku konieczności ewakuacji należy podjąć próbę ogłoszenia alarmu dzwonkiem – 3 długie dzwonki oraz głosem – 3 razy ALARM.

2.9. Sposoby zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

2.9.1. Instalacja elektryczna

Instalacja elektryczna wykonana zgodnie z Polską Normą z głównymi przeciwpożarowymi wyłącznikami prądu. **Przeciwpożarowe wyłączniki prądu zlokalizowane są przy głównym wejściu do hali sportowej oraz przy portierni** i są oznakowane znakami zgodnymi z Polską Normą PN-N-01256/04:1997 Znaki Bezpieczeństwa Techniczne Środki Przeciwpożarowe.

Zadziałanie wyłącznika powinno powodować wyłączenie dopływu energii do wszystkich odbiorników, za wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu należy poddawać przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym nie rzadziej niż raz na rok.

Podczas eksploatacji instalacji i urządzeń elektroenergetycznych zabrania się:

1. Naprawiania bezpieczników.
2. Wykonywania prowizorycznej instalacji elektrycznej oraz korzystania z uszkodzonych gniazd wtykowych, włączników, przedłużaczy i innego sprzętu.
3. Włączania do sieci jednocześnie nadmiernej ilości odbiorników mogących doprowadzić do przeciążenia linii.
4. Stosowania do osłon punktów świetlnych materiałów palnych. Odległość punktu świetlnego od materiału palnego nie powinna być mniejsza od 0,5 m.
5. Zastawiania dostępu do czynnych tablic rozdzielczych.

Instalację elektryczną należy poddawać okresowym przeglądom i badaniom, co najmniej raz na 5 lat, w zakresie:

- skuteczności zastosowanych środków ochrony przeciwporażeniowej,
- rezystancji izolacji przewodów roboczych,

- dopuszczalnych wartości napięć i obciążeń,
- wartości uzyskiwanego natężenia oświetlenia ewakuacyjnego oraz czasu załączania.

Badania w cyklu rocznym w zakresie rezystancji izolacji przewodów roboczych należy prowadzić dla obwodów pracujących w niekorzystnych i agresywnych warunkach na przykład przy dużym zawilgoceniu pomieszczeń. Wyznaczenia tych obwodów powinien dokonać projektant instalacji lub uprawniony elektryk.

Wszelkie prace w zakresie instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające wymagane uprawnienia. Prowadzone konserwacje powinny być rejestrowane w postaci protokołów załączanych do książki obiektu budowlanego.

2.9.2. Instalacja odgromowa

Na obiekcie wykonano instalację odgromową zgodną z Polską Normą, ochrona podstawowa, za pomocą poziomych niskich nieizolowanych, z wykorzystaniem naturalnych elementów przewodzących. Zwody poziome wykonano za pomocą drutu FeZn \varnothing 8. Przewody odprowadzające :drut FeZn \varnothing 8 Punkty kontrolno-pomiarowe 4xM8x20 zainstalowano jako dostępne z poziomu terenu. Przewody uziemiające bednarka FeZn 30x4, uziomy bednarka FeZn 30x4.

Pełne okresowe badania techniczne instalacji piorunochronnej należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, swoim zakresem powinny one obejmować:

- oględziny części nadziemnej – polegają na sprawdzeniu zwłaszcza materiału przewodów, zabezpieczenia przed korozją, prowadzenia i zamocowania przewodów, wykonania złączy, zwrócenia uwagi na ewentualne uszkodzenia mechaniczne,
- sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej – badanie za pomocą omomierza lub mostka do pomiaru rezystancji przyłączonego z jednej strony do zwodów, z drugiej zaś do przewodu uziemiającego lub uziomu,
- pomiar rezystancji uziemienia – wykonywać należy zawsze tą samą metodą mostkową lub techniczną.

Po zakończeniu badań należy sporządzić protokół z badania urządzenia piorunochronnego, który powinien być załączony do książki obiektu budowlanego.

Badania stanu technicznego instalacji powinny przeprowadzić osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie napraw lub konserwacji urządzeń piorunochronnych.

2.9.3. Instalacja CO

W pawilonie E na poziomie piwnic zlokalizowana jest kotłownia gazowa o wymiarach: szer. 5,70, dł. 7,20, wys. 2,73 w której zainstalowano dwa piece gazowe DE DIETRICH o mocy 170 kW i 130 kW oraz zbiornik na ciepłą wodę o pojemności 500 l. Kotłownia wyposażona jest w wyciąg powietrza, detektor gazu oraz zawory samoodcinające dopływ gazu do pieców w przypadku zaniku energii elektrycznej. W miejscu wyznaczonym i oznakowanym znajduje się gaśnica proszkowa 4kg. W pomieszczeniu zamontowano drzwi przeciwpożarowe atestowane EI-30. Na poziomie piwnic pod halą o pow. ok. 438 m² zabudowana jest kotłownia gazowa wydzielona od reszty budynku ścianą oddzielenia przeciwpożarowego, piec firmy Viessmann o mocy 73kW. Kotłownia wyposażona w detektory gazu. Przed wejściem do kotłowni pod halą usytuowany jest **główny zawór gazu**. **Kotłownie w pawilonie E i pod halą działają niezależnie od siebie.**

2.9.4. Główny zawór gazu znajduje na północnej zewnętrznej ścianie od strony biblioteki.

Instalację gazową należy poddawać okresowym badaniom w zakresie szczelności co najmniej raz na rok.

Wszelkie prace w zakresie instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające wymagane uprawnienia. Prowadzone konserwacje powinny być rejestrowane w postaci protokołów załączanych do książki obiektu budowlanego.

2.10. Wyposażenie w gaśnice i wewnętrzna przeciwpożarowa sieć hydrantowa

Przy doborze gaśnic w obiekcie uwzględniono przepisy Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Obiekt został wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczące gaśnic lub w gaśnice przenośne. Rodzaj gaśnic został dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku.

Podział na grupy pożarów:

pożary ciał stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli, np. drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma

pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się przy pożarze, np. benzyna, alkohole, aceton, oleje, lakiery, parafina, stearyna, pak, naftalen, smoła, tworzywa sztuczne

pożary gazów palnych, np. metan, acetylen, propan, wodór

pożary metali, np. magnez, sód, uran, aluminium

pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych (tłuszczów spożywczych)

Rozmieszczając gaśnice w obiekcie kierowano się tym, by zostały umieszczone:

- w miejscach łatwo dostępnych,
- w taki sposób aby, do sprzętu zapewniony był dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- w miejscach nie narażających go na uszkodzenia mechaniczne lub działań źródła ciepła (piece, grzejniki itp.),
- tak by, odległość dojścia do gaśnic nie była większa niż 30 m.

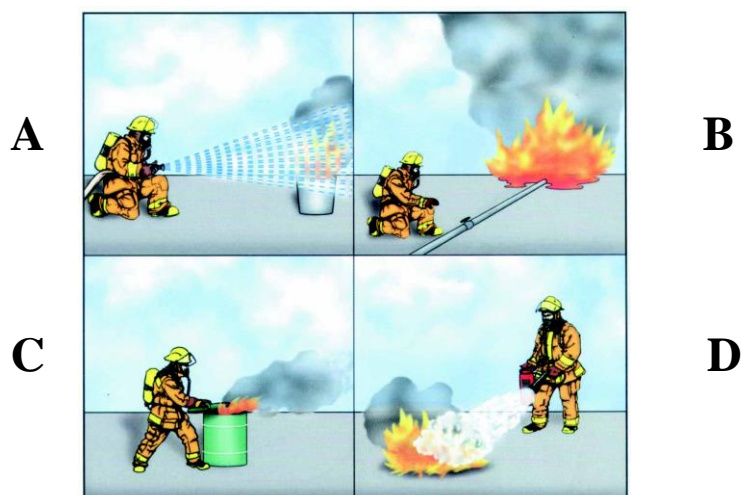
Miejsca usytuowania gaśnic oznakowane są zgodnie z Polską Normą PN-N-01256/01:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

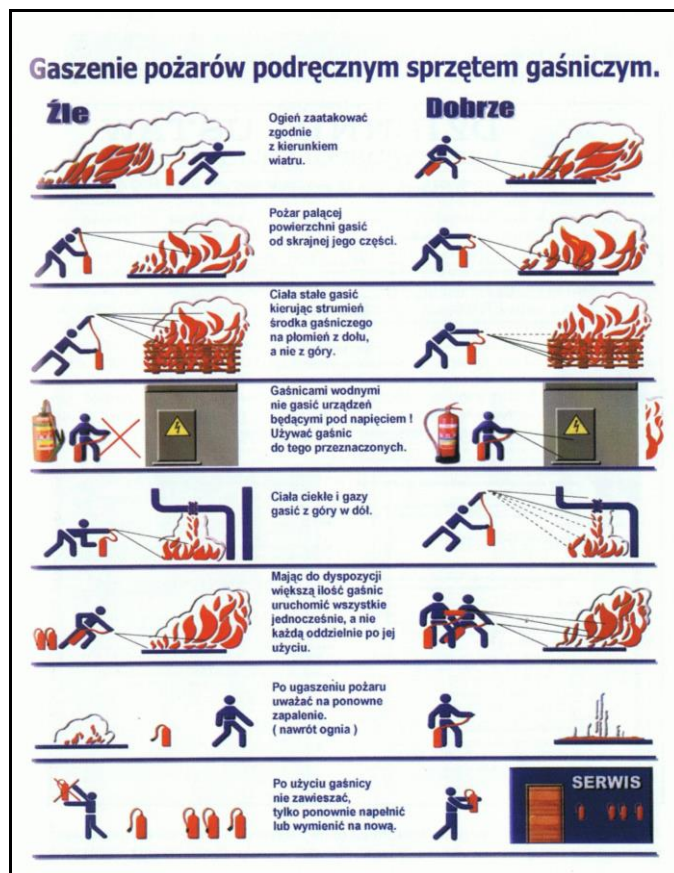
W budynku zastosowano gaśnice proszkowe GP-6 Z dostosowane do gaszenia pożarów grup ABC oraz wykonano wewnętrzną przeciwpożarową sieć hydrantową DN 52 z płasko zwijanymi węzami.

Gaśnice oraz hydranty powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym nie rzadziej niż raz na rok. Węże hydrantowe raz na 5 lat.

Metody gaszenia pożarów

- A – Chłodzenie
- B – Usunięcie materiału palnego
- C – Odcięcie dopływu tlenu
- D – Działanie antykatalityczne (inhibicyjne)

1. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy).
2. Uruchomić gaśnicę (zgodnie z instrukcją) i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia:
 - a) w przypadku płonących poziomych powierzchni kierować strumień gaśniczy na powierzchnię płonącą od najbliższego brzegu, strumień kierować prawie równoległe do powierzchni płonącej,
 - b) płonące spadające z góry na dół krople lub ciekącą ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
 - c) powierzchnie pionowe gasić od dołu do góry.
3. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie.
4. Po ugaszeniu dopilnować, aby nie doszło do ponownego zapłonu.
5. Gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.

2.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zapewnienie właściwego przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego jest jednym z elementów warunkujących stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Przez określenie wody niezbędnej do zewnętrznego gaszenia pożaru, należy rozumieć wodę przeznaczoną do gaszenia pożarów bądź do obrony obiektów zagrożonych przerzutem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży pożarnej. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi miejska sieć wodociągowa. Wymagana ilość wody wynosi $20\text{dm}^3/\text{s}$ i jest realizowana z hydrantów nadziemnych DN 80 zlokalizowanych w odległości: pierwszy do 100 m przy ul 23 Stycznia.

**Hydranty zewnętrzne zostały oznakowane zgodnie z Polską Normą PN-N-01256/04:1997
Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.**

Aby zapewnić prawidłowy stan zewnętrznej sieci przeciwpożarowej hydrantowej należy dokonywać okresowych przeglądów i kontroli tej sieci. **Kontrole takie należy prowadzić, co najmniej raz w roku.** Zakres kontroli powinien obejmować:

- sprawdzenie prawidłowości oznakowania lokalizacji hydrantów,
- dostępność poszczególnych hydrantów,
- stan zasuw odcinających,
- sprawdzenie stanu nasad tłocznych hydrantów (drożność, zabezpieczenie zaślepkami, możliwość uruchomienia).

Ponadto, co najmniej raz na pięć lat należy dokonać badania ciśnienia i wydajności sieci, przy uwzględnieniu jednoczesności poboru wody, z co najmniej dwóch hydrantów. Sprawdzenia ciśnienia należy dokonać przy pomocy manometru o klasie dokładności co najmniej 1,6 przy całkowicie otwartych dwóch zaworach hydrantowych.

Wszelkie stwierdzone nieprawidłowości i usterki powinny być natychmiastowo usuwane.

Badania należy zakończyć sporządzeniem stosownego protokołu.

2.12. Drogi pożarowe

Dojazd do budynku jest możliwy z 2 stron, od strony hali sportowej oraz od strony południowego wschodu przy parkingu poprzez bramę wjazdową.

3. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU W OBIEKCIE

Podstawowe przyczyny powstawania pożarów i ich rozprzestrzeniania się.

Jeżeli na zagrożenie pożarowe w obiekcie składa się wiele elementów, w pewnym stopniu obiektywnych, to bezpośrednie przyczyny powstawania pożarów mają charakter wybitnie subiektywny. Są one w przeważającej większości uzależnione od działania człowieka, wynikają częściej z niedbalstwa, nieostrożności, bezmyślności, a nawet złośliwości, tj. czynników zależnych od woli ludzkiej i zachowania się człowieka w danej sytuacji. Skoro tak, to

wola ludzka jest również w stanie je wyeliminować. W tym celu jednak trzeba poznać przyczyny pożarów, które są różnorodne i wynikają w danej mierze z charakteru danego środowiska.

Do najczęstszych przyczyn powstawania pożarów zalicza się:

- nieostrożność osób dorosłych, np. używanie otwartego ognia lub palenie tytoniu mimo zakazu, wyrzucanie, rozniecanie ognia w pobliżu zabudowań i szereg innych,
- urządzenia grzewcze np. uszkodzone żelazne części pieców, blaszane przewody dymowe, uszkodzenie i pęknięcie przewodów kominowych, brak nadzoru nad piecami,
- urządzenia elektryczne np. nieodpowiednie instalacje elektryczne dla danego pomieszczenia, przeciążenie instalacji i odbiorników, iskrzenia silników elektrycznych i odbiorników, iskrzenia i ustawiania elementów grzejnych na palnym podłożu, brak nadzoru technicznego itp.,
- urządzenia oświetleniowe np. używanie lamp bez szkieł ochronnych oraz w pomieszczeniach, w których jest zakaz używania otwartego ognia, ustawianie lamp w pobliżu materiałów łatwopalnych,
- urządzenia mechaniczne np. wadliwe działanie mechanizmów, nagrzewanie się materiałów,
- wyładowania atmosferyczne,
- prace pożarowo-niebezpieczne. Do grupy prac grożących pożarem zalicza się: spawanie, lutowanie, szlifowanie, klejenie na gorąco, topienie. Iskry powstające podczas spawania, pozostające podczas szlifowania opiłki, czy żużel odpryskując na znaczne odległości mogą nie zauważone tlić się nadal i spowodować pożar.
- podpalenia, które mogą wynikać z różnych powodów, np.: niesprawność umysłowa - piromania, zatarcie śladów przez sprawcę włamania lub innego przestępstwa.
- przegrzanie - przyczynami pożarów mogą być:
 - sprzęty kuchenne, jak frytkownice i kuchenki, zarówno elektryczne jak i gazowe,
 - wielokrotnie przegrzewane tłuszcze, które mają większą podatność do samozapalenia.

Każdy pożar, który nie zostanie ugaszony w pierwszej fazie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego w sprzyjających warunkach i okolicznościach będzie się szybko rozprzestrzeniał.

Rozprzestrzenianie się pożaru jest wynikiem:

- zwartej zabudowy obiektów i występowaniem konstrukcji drewnianych,
- nieprzepisowego składowania materiałów,
- braku porządku i czystości oraz zatarasowywania dróg komunikacyjnych,
- późnego zauważenia pożaru,

- braku przeszkolenia pracowników.

4. ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Na terenie obiektu obowiązują wszelkie przepisy i zarządzenia ppoż. odnoszące się do tego typu obiektów. Znajomość i przestrzeganie tych przepisów jest obowiązkiem zatrudnionych pracowników. Szczególną uwagę należy zwrócić na przestrzeganie zasad ochrony przeciwpożarowej na zajmowanym stanowisku pracy.

W budynku zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji.

Zabronione jest:

- palenie papierosów i innych wyrobów tytoniowych,
- wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych bez zachowania odpowiednich zabezpieczeń i uzgodnień,
- składowanie wszelkich materiałów na drogach ewakuacyjnych,
- przechowywanie w pomieszczeniach substancji palnych oraz mogących stworzyć zagrożenie,
- eksploatawanie urządzeń uszkodzonych lub niezgodnie z instrukcją producenta,
- wykorzystywanie sprzętu ppoż. do celów niezwiązanych z ochroną przeciwpożarową,
- używanie otwartego ognia i palenie tytoniu w strefach zagrożonych pożarem lub wybuchem,
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5m od obiektów lub placów sądowych,
- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnia zewnętrzna może nagrzewać się do temperatury powyżej 100°C,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05m od żarówki,

- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- uniemożliwianie lub ograniczenie dostępu do:
 - urządzeń przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz zaworów gazowych,
- eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru.

Przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu polegać powinno również na eliminowaniu jego potencjalnych źródeł. Oznacza to między innymi konieczność przestrzegania następujących zasad:

- użytkowanie budynku i poszczególnych pomieszczeń powinno być realizowane w sposób zgodny z założeniami projektowymi; wszelkie zmiany w tym zakresie mogą być dokonywane jedynie po dostosowaniu pomieszczeń do nowych funkcji i przeznaczenia, w tym również do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- instalacje elektryczne, zarówno oświetleniowe, jak i służące do zasilania urządzeń, należy utrzymywać w stanie pełnej sprawności technicznej (szczególną uwagę należy zwracać na stan połączeń instalacyjnych wewnątrz puszek rozgałęźnych, gniazd wtyczkowych i wszelkiego rodzaju wyłączników), zmiany i poprawki w instalacjach elektroenergetycznych mogą być dokonywane tylko przez uprawnionych instalatorów,
- instalacje elektryczne powinno się eksploatować z uwzględnieniem dopuszczalnych obciążeń, wynikających z zastosowanych przekrojów przewodów i użytych zabezpieczeń,
- **wewnętrzne instalacje należy poddawać okresowym przeglądom i kontrolom zgodnie z postanowieniami niniejszej Instrukcji oraz wymogami przepisów szczegółowych,**
- zabronione jest użytkowanie przenośnych ogrzewaczy wewnętrznych z odkrytą spiralą grzewczą (dopuszczalne są jedynie ogrzewacze typu zamkniętego, np. olejowe),
- zabrania się użytkowania grzałek elektrycznych.

Przeciwdziałanie miejscowym zagrożeniom polegać winno głównie na eliminowaniu źródeł zagrożenia związanych z urządzeniami ciśnieniowymi i substancjami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.

Oznacza to między innymi konieczność przestrzegania następujących zasad:

- wykonywanie wszelkich czynności związanych z używaniem materiałów niebezpiecznych, zgodnie z zasadami BHP oraz przy sprawnej wentylacji,
- przechowywanie substancji szkodliwych w miejscach wydzielonych.

5. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH

5.1. Alarmowanie i wprowadzanie do działań Państwowej Straży Pożarnej

Skuteczne alarmowanie Państwowej Straży Pożarnej jest podstawową czynnością w organizacji działania ratowniczego. Alarmowanie PSP w związku z wystąpieniem zagrożenia w budynku, wykonywane będzie telefonicznie i należy do obowiązków każdej osoby zatrudnionej w obiekcie.

Wprowadzenie jednostek do działań polega na:

- przekazaniu pełnej informacji o zagrożeniu i podejmowanych czynnościach ratowniczych,
- udostępnieniu wszelkich informacji o parametrach pracy urządzeń technologicznych i instalacji,
- wskazaniu lokalizacji głównego wyłącznika prądu i hydrantów zewnętrznych,
- ułatwieniu dojazdu jednostek PSP z punktu przyjęcia sił ratowniczych do miejsca organizacji działań wskazanego przez dowódcę jednostek PSP,
- wykonywaniu wszelkich poleceń wydawanych przez kierującego działaniem ratowniczym strażaka PSP.

5.2. Przeprowadzenie ewakuacji ludzi ze strefy zagrożenia

Badania wykazują, że typową cechą tragicznych pożarów jest zwłoka w rozpoczęciu ewakuacji ludzi z zagrożonego miejsca. Ten „czas rozpoczęcia ewakuacji” często przekracza czas potrzebny na przemieszczenie się ludzi w bezpieczne miejsce. Jest to niezwykle istotne, aby istniały efektywne środki rozpoczęcia i kontroli ewakuacji obiektu, w którym duża ilość ludzi może znajdować się jednocześnie w niebezpieczeństwie.

Ewakuacja ludzi ze strefy zagrożenia, polega na sprawnym opuszczeniu wyznaczonej przez kierującego działaniem ratowniczym strefy przez osoby tam przebywające. **Organizacja ewakuacji polega na realizacji zadań w tym zakresie, określonych w instrukcjach postępowania na wypadek zagrożenia dla poszczególnych grup pracowników, przy wykorzystaniu technicznych środków ewakuacji, zgodnie z koncepcją ewakuacji.**

Do technicznych środków ewakuacji należą wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, system oznakowania kierunków ewakuacji. Koncepcja ewakuacji odzwierciedlona została w postaci

systemu oznakowania kierunków, dróg oraz wyjść ewakuacyjnych. Decyzje o ewakuacji podejmuje osobiście kierujący działaniem ratowniczym.

W razie Ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego osoby przebywające w segmencie „C” na pierwszym piętrze udają się klatką schodową główną na parter budynku a następnie kierują się do wyjścia głównego z budynku. Osoby przebywające w szatni, Sali Patrona oraz na świetlicy parteru szkoły kierują się na klatkę schodową i do wyjścia bocznego od strony ul. 23 stycznia . Ewakuowani z parteru i stołówki wychodzą głównym wyjściem ewakuacyjnym. Osoby przebywające w segmencie „A” kierują się na klatkę schodową segmentu i poprzez boczne wyjście ewakuacyjne od ul. 23 Stycznia wychodzą na zewnątrz. Z segmentu „E” tj. mała sala gimnastyczna i piwnice osoby ewakuowane wychodzą na zewnątrz budynku wyjściem znajdującym po wschodniej stronie budynku od strony placu zabaw i boisk sportowych. Wyjście z hali sportowej posiada odrębne wyjście ewakuacyjne. Miejsce zbiórki ewakuacyjnej znajduje się na parkingu przy hali sportowej.

5.3. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

O terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji jest przedsięwzięciem zmierzającym zasadniczo do uzyskania dwóch celów:

- 1) Sprawdzenia organizacji ewakuacji, polegającego na:
 - zapoznaniu wszystkich osób z sygnałem alarmowym,
 - zapoznaniu wszystkich osób z miejscem zbiórki na wypadek ewakuacji, wyznaczonym poza budynkiem, w którym nastąpiło zagrożenie,
 - sprawdzeniu skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji,
 - doskonaleniu procedur ewakuacji, w tym zapoznaniu z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,

- sprawdzeniu reakcji na alarm pożarowy (czy natychmiast zakończono zajęcia lub pracę, czy wyłączono urządzenia i przystąpiono do ewakuacji),
 - wyrobieniu u pracowników umiejętności wykorzystania innych dróg i wyjść ewakuacyjnych w przypadku zablokowania lub odcięcia przez ogień lub dym tych dróg, które są najbliższym miejscem ich przebywania,
 - zminimalizowania możliwości wystąpienia paniki, a co za tym idzie zminimalizowania jej skutków,
 - zmierzenia czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby w nim się znajdujące,
 - weryfikacji opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru,
- 2) Sprawdzenia warunków ewakuacji tj.:
- ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych (kierunków otwierania się drzwi),
 - długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
 - zadziałania oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego jeżeli występuje w obiekcie.

5.4. Usunięcie źródła zagrożenia

Wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy umożliwia prowadzenie bezpośrednich działań gaśniczych mających na celu usunięcie źródła zagrożenia. Działania te mogą być prowadzone z wykorzystaniem:

- Gaśnic i hydrantów stanowiących wyposażenie punktów podręcznego sprzętu gaśniczego. Użycie gaśnic powinno być zgodne z przeznaczeniem określonym przez producenta, a obsługa gaśnic zgodna z instrukcją zamieszczoną na gaśnicach.

Szczegółowe zasady wykorzystania podręcznego sprzętu gaśniczego powinny być przedmiotem wstępnego i okresowego szkolenia specjalistycznego wszystkich pracowników obiektu.

5.5. Zabezpieczenie miejsca działań przed ponownym wystąpieniem zagrożenia

Likwidacja źródła zagrożenia i zakończenie działań ratowniczych wiąże się z koniecznością wykonania szeregu czynności mających na celu szczegółową kontrolę terenu działań w związku z możliwością występowania ukrytych źródeł zagrożenia oraz jego zabezpieczenia przed możliwością ponownego ich wystąpienia. Zakres tych czynności każdorazowo określany jest przez dowódcę z Państwowej Straży Pożarnej w formie protokołu przekazania terenu działań ratowniczych.

Wykonanie tego zakresu czynności stanowi obowiązek administratora obiektu lub innej osoby przejmującej teren działań.

5.6. Kierowanie działaniami ratowniczo-gaśniczymi

Do przejęcia kierowania działaniem ratowniczym zobowiązani są (w kolejności obejmowania dowodzenia) przybyli na miejsce zdarzenia:

- Dyrektor lub jego Zastępca,
- inspektor ds. ochrony ppoż.
- pracownik, który zauważył pożar i posiada odpowiednie umiejętności w tym zakresie,
- strażak Państwowej Straży Pożarnej przejmujący dowodzenie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie kierowania działaniami ratowniczymi.

6. SZCZEGÓŁOWE ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA ZAGROŻENIA

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie,
- należy przeciwdziałać panice wśród osób przebywających w obiekcie, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz roztaczać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
- wchodząc do pomieszczenia i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),
- należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do pomieszczeń i stref objętych pożarem, nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, wybuchowe i toksyczne,
- nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach o niewielkiej kubaturze, w których powstał pożar (biura, zaplecza, itp.), ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,

6.1. Dyrektor/Zastępca

Z chwilą podjęcia informacji o powstaniu w obiekcie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, powinien:

- 1) przybyć na miejsce prowadzenia działań ratowniczych i zapoznać się z istniejącą sytuacją.

- 2) przejąć kierowanie akcją ratowniczą do czasu przybycia straży pożarnej,
- 3) podejmować stosowne decyzje, a w szczególności:
 - oceniać na bieżąco sytuację i prognozować dalszy rozwój zagrożenia,
 - zarządzić ewakuację ludzi lub mienia z całości lub części obiektu,
 - sprawować bieżący nadzór nad realizacją procedur ratowniczych przewidzianych w sposobach postępowania,
 - zapewnić prawidłową współpracę ze służbami ratowniczymi.
- 4) udzielić wszelkiej niezbędnej pomocy w zakresie posiadanej wiedzy przybyłemu dowódcy straży pożarnej.

6.2. Pracownicy

Z chwilą zauważenia zagrożenia pożarowego lub innego zdarzenia destrukcyjnego należy:

- 1) powiadomić wszystkie osoby, które mogą znaleźć się w strefie zagrożenia,
- 2) powiadomić bezpośredniego przełożonego,
- 3) podjąć działania ograniczające zagrożenie np. przy pomocy gaśnic przenośnych
- 4) wykonywać polecenia przełożonego w zakresie organizacji i przeprowadzania ewakuacji osób,
- 5) prowadzić ewakuację ludzi według określonych kierunków ewakuacji, ewakuować się ze strefy zagrożenia,
- 6) udzielić wszelkiej niezbędnej pomocy w zakresie posiadanej wiedzy przybyłemu dowódcy straży pożarnej.

7. INSTRUKCJA ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Postanowienia wstępne

1. Niniejsza instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
2. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu oraz na przyległym do niego terenie. Do takich prac należy zaliczyć w szczególności:
 - wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne;
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów;
 - podgrzewanie lepiku, smoły, itp.;
 - używanie materiałów pirotechnicznych;
- wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe, np.:
- przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów;
 - stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania;
3. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

7.1. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są w protokole oraz pisemnym zezwoleniu każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia instrukcji oraz przepisy szczegółowe; **(załączniki Nr 2 i Nr 3)**.
3. Zezwolenie powinno określać warunki prowadzenia prac. Zezwolenie należy sporządzać w 2 egzemplarzach. Przystąpienie do prac pożarowo niebezpiecznych nastąpić może po dokonaniu n/w zabezpieczeń oraz wskazaniu osób odpowiedzialnych za nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym w rejonie wykonywanych prac.
4. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym po ich zakończeniu należy powierzać osobą posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
5. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje zarządzający obiektem.

7.2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich materiałów i zanieczyszczeń;

- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowania palnych;
 - zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.;
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń;
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym;
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych;
 - przygotowaniu w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod itp.;
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac;
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych;
 - w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - stałej drożności przejść, dróg i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
2. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy;
 - zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany
 - w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach;
 - pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione;
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub

- zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiska, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu;
 - prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
3. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszelkich źródeł pożaru.

Do zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym nie należy wykorzystywać podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu, samowolnie go przemieszczać i lokalizować poza miejscami oznakowanymi.

Podmioty wykonujące usługi w tym zakresie powinny zadbać o zabezpieczenie prac własnym sprzętem po dokonaniu analizy mogącego wystąpić zagrożenia – niezbędnym minimum jest gaśnica proszkowa GP-4 lub GP-6 do gaszenia grup pożarów ABC, koc gaśniczy oraz wiadro z wodą.

7.3. Obowiązki osób związanych z prowadzeniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Dyrektor/Zastępca lub inna osoba przez niego upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac powinna:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wykonane zostały wszelkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie;
- sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;
- wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;

- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Do obowiązków wykonawcy prac pożarowo niebezpiecznych należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;
- ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
- rozpoczynanie prac pożarowo niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;
- poinstruowanie pracowników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- przerywanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania czynności niebezpiecznych pożarowo;
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego toczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym nie zainicjowano pożaru;
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności pożarowo niebezpiecznych.

Powyższe ustalenia nie dotyczą przypadków remontów kapitalnych i prac o dużym zakresie, związanych z czasowym (protokolarnym) przekazaniem budynku lub jego części

(segmentu) wykonawcy prac i wyłączeniem go z eksploatacji. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo obiektu przejmują wówczas wykonawcy robót.

8. SPOSÓB ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI

Wszyscy stali użytkownicy budynku bez względu na zajmowane stanowisko powinni być zaznajamiani z przepisami przeciwpożarowymi. Celem prowadzonych szkoleń jest przyswojenie przez pracowników obiektu procedur postępowania w przypadku powstania pożaru. Szkolenia powinny być tak prowadzone, aby uwzględniały wszelkie zmiany, zarówno dotyczące zagrożeń, jak również metod ich zwalczania. W miarę możliwości szkolenie teoretyczne powinno być poparte ćwiczeniami praktycznymi. Nie chodzi tu wyłącznie o praktyczną umiejętność użycia gaśnic i hydrantu, ale również o praktyczną znajomość procedur postępowania, wynikających z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Udział w szkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest obowiązkiem każdego pracownika.

Ustala się następujące szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- 1) Instruktażowe wstępne.
- 2) Podstawowe (okresowe).

Szkolenie instruktażowe wstępne przeprowadzane jest przed przystąpieniem danej osoby do pracy. Program szkolenia powinien obejmować zapoznanie pracowników z:

- postanowieniami niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- zagrożeniami pożarowymi występującymi w obiekcie i sposobami ich eliminacji,
- rozmieszczeniem, zasadami użycia gaśnic i urządzeń gaśniczych, środkami alarmowania,
- zasadami postępowania w przypadku powstania pożaru,
- zasadami przeprowadzania ewakuacji osób i mienia.

W ramach szkolenia okresowego wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko powinni być zaznajomieni z podstawowymi przepisami przeciwpożarowymi, zwłaszcza z zasadami postępowania na wypadek pożaru i prowadzenia ewakuacji. Podstawą szkolenia powinna być między innymi niniejsza Instrukcja.

Szkolenie podstawowe przeprowadza się dla pracowników stałych, co najmniej raz na 2 lata.

Częstotliwość szkoleń należy zwiększyć w przypadku wprowadzenia istotnych zmian organizacyjno-technicznych lub w przypadku stwierdzenia braku znajomości przedmiotowych zagadnień wśród pracowników. Szkolenie pracowników powinno być prowadzone przez specjalistę z zakresu ochrony przeciwpożarowej, według opracowanego doraźnie programu, stosownie do występujących potrzeb. Szkolenie należy każdorazowo powtórzyć w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w układzie funkcjonalnym obiektu lub w przypadku stwierdzenia nieznajomości przepisów przez pracowników.

Szkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, może prowadzić osoba posiadająca:

- wykształcenie pożarnicze (tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa), lub
- wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej, lub
- wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria bezpieczeństwa pożarowego, lub
- wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej, lub
- tytuł zawodowy technika pożarnictwa, lub
- uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konferencji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – technika pożarnictwa.

Szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej prowadzi Szkoła Główna Służby Pożarniczej, natomiast inspektorów ochrony przeciwpożarowej pozostałe szkoły Państwowej Straży Pożarnej i ośrodki szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.

Szkolenie powinno być potwierdzone odpowiednią dokumentacją:

1. Każda osoba zatrudniona w obiekcie potwierdza własnoręcznym podpisem fakt odbycia szkolenia podstawowego oraz zapoznania się z postanowieniami **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**.
2. Dokumentację szkolenia stanowi lista obecnych na szkoleniu.

9. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1.

WZÓR

Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego

.....
(Nazwa i adres obiektu)

Sławków, dnia

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” dla Zespołu Szkół w Sławkowie, przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....

(podpis składającego oświadczenie)

Przyjęto do akt osobowych dnia.....

Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

PROTOKÓŁ Nr ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

- 1) Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac:.....
.....
- 2) Technologia prac przewidzianych do realizacji:
.....
- 3) Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach (miejscu) prac:.....
.....
- 4) Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie wykonywania przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
- 5) Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:
.....
- 6) Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
- 7) Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych:
.....
- 8) Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:
.....
- 9) Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:
.....
- 10) Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:
.....
- 11) Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:
.....
.....

Podpisy Członków Komisji:

.....
.....

(imię i nazwisko, stanowisko)

Sławków, dnia

Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym**ZEZWOLENIE Nr****NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

- 1) Miejsce pracy:
(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)
- 2) Rodzaj pracy:
- 3) Czas pracy: dnia od godz. do godz.
- 4) Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:
.....
.....
- 5) Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):
.....
.....
.....
- 6) Środki zabezpieczenia:
- a) przeciwpożarowe:
.....
- b) bhp:
.....
- c) inne:
.....
- 7) Sposób wykonania pracy:
.....
.....
- 8) Odpowiedzialni za:
- a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
- b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis
- c) dokonanie analizy stężenia par cieczy , gazów, pyłów w zakresie występowania stężeń niebezpiecznych:
Nazwisko i imię..... Wykonano. Podpis
- d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

UWAGA! Niepotrzebne skreślić.

- 9) Zezwalam na rozpoczęcie prac
W dniu (ach)..... od godz. do godz.
Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

(Zezwolenie ważne jest tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8).

.....
(wnioskujący).....
(Przewodniczący Komisji)

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU DLA BUDYNKU ZESPOŁU SZKÓŁ

I. ALARMOWANIE

Każdy kto zauważył pożar lub inne zagrożenie, albo uzyskał informację o pożarze (innym zagrożeniu) obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast:

- **zaalarmować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia**
- **powiadomić Państwową Straż Pożarną - tel. 998 lub (0-32) 2675031+3** podając następujące informacje:
 - gdzie powstało zdarzenie – dokładny adres, nazwę obiektu,
 - co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
 - czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, czy są osoby ranne lub poszkodowane,
 - drogę dojazdu,
 - numer telefonu, z którego się dzwoni oraz swoje imię i nazwisko.

Nie należy odkładać słuchawki telefonu przed uzyskaniem potwierdzenia przyjęcia meldunku od dyspozytora straży!

- **lub powiadomić Dyrektora lub jego zastępcę**

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 999 lub (32) 639-89-99
POLICJĘ	tel. 997 lub (32) 368-02-04
POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992 lub (32) 268-84-74
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991 lub (32) 264-16-63
POGOTOWIE WODNO-KANALIZACYJNE	tel. 994 lub (32)

UWAGA!!! Jeżeli zgłoszenia dokonuje się z telefonu komórkowego należy podać nazwę miejscowości, w której ma miejsce pożar lub inne zdarzenie, w celu uniknięcia pomyłki i straty cennych minut w przypadku przekierowania rozmowy na numer alarmowy w innej miejscowości.

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

- Równocześnie z alarmowaniem należy, w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy znajdujących się w pobliżu gaśnic.
- Do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej akcją kieruje DYREKTOR, a w razie nieobecności – inne osoby do tego przygotowane lub najbardziej energiczne i opanowane.
- Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna pamiętać, że:
 - w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie,
 - należy przeciwdziałać panice wśród osób przebywających w obiekcie, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz rozstracać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
 - wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),
 - należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego za pomocą wyłącznika prądu znajdującego się przy wawartowni; **nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem**

III. EWAKUACJA

W przypadku ogłoszenia alarmu każda osoba korzystająca z obiektu powinna:

- zachować spokój, nie wywoływać paniki,
- podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczą lub osoby zarządzającej (osoby odpowiedzialnej),
- opuścić obiekt drogami i wyjściami ewakuacyjnymi wskazanymi przez pracowników lub zgodnie z oznakowanymi szlakami komunikacyjnymi,
- udzielić pomocy innym, potrzebującym osobom (m.in. dzieciom i osobom niepełnosprawnym).

Wszyscy pracownicy oraz osoby korzystające z obiektu, z chwilą przybycia jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, zobowiązani są do podporządkowania się dowódcy tej jednostki.

Załącznik nr 5.

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Data	Uwagi	Podpis

